

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/13/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414206307
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414206307.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľa I. P., narodeného XX. XX. XXXX, bytom A. T. XXX/XX, XXX XX X. nad Y., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár s. r. o. so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti odporcovi PROFI CREDIT Slovakia s. r. o. so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, č. k. 9C/85/2014-65 zo dňa 02. 10. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zrušil rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu spoločnosti Slovak arbitration court s. r. o. Bratislava, Krížna 56, sp. zn. 43/03/14 zo dňa 27. 03. 2014, a to na základe návrhu navrhovateľa, ktorý bol okresnému súdu doručený v zákonnej prekluzívnej lehote s tým, že navrhovateľ popieral platnosť rozhodcovskej zmluvy, ako aj to, že pri rozhodovaní v rámci rozhodcovského konania boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Okresný súd preto podrobil kontrole rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi konania, ktorej platnosť navrhovateľ ako spotrebiteľ popieral. Z predloženej rozhodcovskej zmluvy (č. I. 12 spisu) konštatoval, že táto bola vopred naformulovaná ako zmluva štandardná a miesto rozhodcovského konania si odporca jednostranne stanovil tak, ako je to dojednané v článku 5 tejto zmluvy, teda spôsobom, že spotrebiteľ sa musel nezvratne podrobiť takémuto dojednaniu, a tak riešiť prípadný spor medzi účastníkmi úverovej zmluvy pred rozhodcom, ktorý je pre spotrebiteľa nepredvídateľný s vážnymi pochybnosťami o objektívnosti a nestrannosti takéhoto rozhodcovského konania, keďže vopred bol dodávateľom určený. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, čo je zrejmé aj z jej vopred pripraveného formulárového znenia, na ktorej skutočnosti nemení nič ani to, že sa mohol spotrebiteľ oboznámiť s takto predloženou zmluvou, avšak žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť jej obsah, a preto nie je na mieste ani tvrdenie odporcu, že došlo k individuálnemu vyjednaniu pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy, pokiaľ navrhovateľ ako spotrebiteľ mal možnosť takúto zmluvu nepodpísať, resp. mal možnosť jednostranne od tejto zmluvy odstúpiť v lehote 14 odo dňa jej uzavretia. Inštitút individuálne dohodnutej podmienky vykladal v súlade s cieľom Smernice č. 93/13/EHS v zmysle, podľa ktorého sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, pokiaľ bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nemohol ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Z predloženej zmluvy nie je zrejmá ani skutočnosť, na základe čoho sa navrhovateľ ako spotrebiteľ rozhodol podpísať takúto rozhodcovskú zmluvu, nie je zrejmé, aké informácie navrhovateľovi ako spotrebiteľovi boli poskytnuté, pričom sa malo jednať o informácie jasné, zreteľné, zrozumiteľné, čo znamená vylúčenie riešenia sporov z jurisdikcie

všeobecných súdov a určenia, resp. založenia právomoci na prejednávanie sporov len v rámci rozhodcovských konaní. Naopak podpísanie samotnej zmluvy, i keď takéto tvrdenie strana odporcu popiera, navodzuje priamu súvislosť so zmluvou o úvere, ktorý poskytol odporca navrhovateľovi, obe zmluvy boli uzavreté v identický deň. Nekalosť rozhodcovskej doložky videl súd tiež v tom, že bol dojednaný rozhodca vo veľkej vzdialenosti od miesta trvalého bydliska navrhovateľa ako spotrebiteľa, ktorému nikto s odbornou starostlivosťou nevysvetlil dôsledky rozhodcovskej doložky, pričom sa jednalo o vopred pripravenú formuláciu rozhodcovskej zmluvy predloženú navrhovateľovi odporcom. Súd preto konštatoval, že rozhodcovská zmluva predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, súčasne sa prieči dobrým mravom. Pokiaľ potom rozhodcovské konanie prebehlo na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, jedná sa o rovnaký stav ako keby rozhodcovská doložka neexistovala. S prihliadnutím na vyššie uvedené, považoval okresný súd dojednanie rozhodcovskej zmluvy za neprijateľnú podmienku, a to „práve s oslabením postavenia samotného spotrebiteľa v dôsledku nie konkrétneho vyjednania a individualizácie takéhoto dojednania rozhodcovskej zmluvy s možnosťou ovplyvnenia obsahu vopred predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy zo strany navrhovateľa ako spotrebiteľa“. Koncipovaná rozhodcovská zmluva tak, ako bola súdu predložená, spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, absencia individuálneho dojednania nemôže byť zhojená ani tvrdeniami odporcu o tom, že v konečnom dôsledku v zmysle rozhodcovskej zmluvy mal navrhovateľ ako spotrebiteľ možnosť v lehote 14 dní od takto uzavretej zmluvy odstúpiť. Navrhovateľ teda ako spotrebiteľ preukázal existenciu zákonného dôvodu, pre ktorý sa domáhal žalobou na súde zrušenia rozhodcovského rozsudku s odkazom na ust. § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Zb. o rozhodcovskom konaní (ďalej v texte len „Zákon o rozhodcovskom konaní“) v platnom znení.

Ďalším dôvodom, pre ktorý sa navrhovateľ domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku bola skutočnosť, že podľa navrhovateľa pri rozhodovaní v rámci rozhodcovského konania boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa - navrhovateľa. Okresný súd konštatoval, že zmluva medzi účastníkmi konania bola uzavretá v zákonom predpísanej písomnej forme (§ 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z.), neobsahuje údaje týkajúce sa finančného agenta, prostredníctvom ktorého bola uzatvorená táto zmluva v zmysle § 9 ods. 2 písm. b), neobsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru napriek tomu, že odporca odkazoval na oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, neobsahuje ani ďalšie zákonné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. k), a to výšku, počet a termín splátok, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Na základe toho následne konštatoval, že z titulu absencie vyššie uvedených zákonných náležitostí v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) má poskytnutý úver charakter spotrebiteľského úveru a považuje sa za bezúročný a bez poplatkov. Bol preto daný pre zrušenie rozhodcovského rozsudku i dôvod ustálený aj v § 40 ods. 1 písm. j) Zákona o rozhodcovskom konaní, keďže pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní.

Odporca podal proti vyššie uvedenému rozsudku v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie, a to podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a písm. h) O. s. p. a podľa § 205 ods. 2 písm. d) a písm. f) O. s. p. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh v celom rozsahu zamietne, prípadne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporcu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vyššie uvedené citované zákonné ustanovenie § 219 O. s. p. umožňuje odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1), pričom odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nielen vo výroku, ale aj pokiaľ ide o jeho odôvodnenie presvedčivé a správne. Súd prvého stupňa sa totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými námietkami uplatňovanými v priebehu prvostupňového konania, preto by odôvodnenie odvolacieho súdu bolo iba kopírovaním vecne správnych dôvodov, v dôsledku čoho pristúpil odvolací súd k vypracovaniu tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s vysloveným právnym záverom súdu prvého stupňa uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, podľa ktorého je rozhodcovská zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 25.11.2011 zmluvou formulárovou, ktorú odporca v rámci svojej podnikateľskej činnosti používal v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu účastníkov. Zmluva o revolvingovom úvere je zmluvou spotrebiteľskou, preto je s ňou súvisiaca rozhodcovská zmluva zo dňa 25. 11. 2011 uzavretá v rovnaký deň, zmluvou, ktorá má spotrebiteľský charakter a z jej formulácie, ako aj obsahu je zrejmé, že nebola dojednaná individuálne. Spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy pri jej uzatváraní. Okresný súd preto správne s odkazom na ust. § 53 ods. 1, vrátane § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka považoval rozhodcovskú zmluvu za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Možnosť, aby žaloba voči spotrebiteľovi bola podaná na všeobecný súd je vylúčená, pokiaľ bolo medzi účastníkmi výslovne dojednané, že v prípade, že dodávateľ, ako žalobca, sa rozhodne podať žalobu na rozhodcovský súd, nemôže už spotrebiteľ ako odporca uvedenú skutočnosť ovplyvniť. V tejto súvislosti odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia na str. 4 - 6.

Zhodne s okresným súdom odvolací súd konštatuje, že v tejto prejednávanej veci z listín predložených účastníkmi konania nevyplýva, že by navrhovateľ ako spotrebiteľ, mohol v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere odmietnuť rozhodcovskú zmluvu bez toho, aby tým bola právne dotknutá samotná zmluva o úvere. Okresný súd dospel k správne záveru, že navrhovateľ nemal možnosť v čase uzatvorenia zmluvy o úvere zmeniť obsah rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola vopred naformulovaná, teda nie je ani možné ju podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať za individuálne dojednanú. Odporcom formulovaná rozhodcovská zmluva znemožňovala navrhovateľovi brániť svoje práva pred všeobecným súdom, ak nebol v postavení žalobcu. Predmetnou rozhodcovskou zmluvou došlo k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa - navrhovateľa.

Rozhodcovskú zmluvu koncipovanú v takom znení, ako bola založená do súdneho spisu, správne okresný súd posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou skutočnosťou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že so spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná. Skutočnosť, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy v ten istý deň ako Zmluva o revolvingovom úvere ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá a svedčí o vôli povinnej pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku. Povahu formulárovej zmluvy totiž majú nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Tomuto typu zmluvy nasvedčuje aj vyhotovenie rozhodcovskej zmluvy v danej veci, ktoré má povahu formulára obdobného tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú Zmluvu o revolvingovom úvere. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by odporca predložil navrhovateľovi návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že navrhovateľ mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní bez toho, aby svojím rozhodnutím ovplyvnil uzatvorenie samotnej zmluvy o revolvingovom úvere, a súčasne, že dlžníkovi boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská zmluva navyše

nebola napriek jej formulácii skutočne alternatívnou. Veriteľ (dodávateľ) podaním návrhu na začatie konania na rozhodcovský súd uskutočnil výber predpokladaný v rozhodcovskej zmluve. Po tomto výbere už navrhovateľ (spotrebiteľ) nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, musel sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, navyše vyvoláva i skutočnosť, že len žalobca, teda dodávateľ určuje rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo navrhovateľovi odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Takéto zmluvné dojednanie reálne vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, keď nemožno navyše opomíňať, že ak je rozhodcovská zmluva súčasťou viacerých formulárov predložených spotrebiteľovi na podpis navyše uzatvorená nie v čase „zvýšenej bdlosti“ spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jeho nekalosť, či už v dôsledku svojej nevedomosti alebo nečinnosti. Pri ochrane spotrebiteľa preto v súvislosti s rozhodcovskou zmluvou je nevyhnutné, aby spotrebiteľ mal možnosť požiadať všeobecný súd o ochranu, okrem, ak si rozhodcovský súd osobitne nevyjednal (výslovne si ho žela).

Okresný súd teda dospel k správne záveru, že navrhovateľ dôvodne uplatňoval nárok na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014 a bolo potrebné tomuto návrhu vyhovieť. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil. Ak odvolací súd vyhodnotil, že navrhovateľ dôvodne uplatňoval nárok na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, nebolo potrebné zaoberať sa ďalším dôvodom, na základe ktorého by mal byť rozhodcovský rozsudok zrušený (§ 40 ods. 1 písm. j) Zákona o rozhodcovskom konaní).

Odporca v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti ani dôvody, ktoré by boli významnými a odôvodňovali by iné, resp. také rozhodnutie, na základe ktorého by súd mal povinnosť rozhodnutie okresného súdu zmeniť, prípadne ho zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Námietky odvolateľa, že v zmysle § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p. došlo v konaní k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. f) a písm. h) O. s. p., nie sú dôvodné. Po preskúmaní konania, ktoré rozhodnutiu okresného súdu predchádzalo, súd nezistil, že by účastníkovi konania bola akýmkoľvek postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, navyiac, ak odvolateľ - odporca ani konkrétne neuviedol, v čom, a akým spôsobom mu jeho možnosť konať pred súdom bola odňatá, resp. akým postupom k uvedenému odňatiu malo dôjsť. Odporca bol na pojednávaní riadne a včas predvolaný, boli mu doručené všetky listinné dôkazy predložené navrhovateľom, mal možnosť sa k nim vyjadriť, bolo mu doručené riadne odôvodnené rozhodnutie okresného súdu v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. a zároveň bol odporca riadne poučený o svojich procesných právach a povinnostiach. Neobstojí ani dôvod na zrušenie rozhodnutia v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p., nakoľko okresný súd vec právne správne posúdil tým, že použil správne ustanovenia právneho predpisu a dostatočne zistil aj skutkový stav. Ak sám odvolateľ prostredníctvom právneho zástupcu nenamietal konkrétne okolnosti, na základe ktorých malo dôjsť k vadám v konaní a odkázal len na ich znenie v Občianskom právnom poriadku, odvolací súd takto namietané vady konania nezistil. V žiadnom prípade preto neobstojí, že by v konaní došlo k vadám v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p., teda že by súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. že by rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Naopak, ako už bolo uvedené vyššie, odvolací súd na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu odkazuje.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd potvrdil i rozhodnutie prvostupňového súdu vrátane jeho výroku o náhrade trov prvostupňového konania, ak mal za to, že uvedená náhrada trov konania bola priznaná navrhovateľovi v

súlade s § 142 ods. 1 O. s. p., teda, podľa úspechu v prvostupňovom konaní, kedy bol v celom rozsahu úspešný navrhovateľ, a ktoré trovy boli priznané aj v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Uvedené odvolací súd uvádza napriek tomu, že výrok o náhrade trov konania zo strany odporcu nebol podľa obsahu odvolania napadnutý, avšak ide o výrok súvisiaci.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Úspešným v odvolacom konaní bol v celom rozsahu navrhovateľ, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p. neuplatnil, tieto mu zo spisu nevyplývajú, preto mu ich odvolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho senátu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.